

Võrus räägiti puudega noorte ja nende vanemate võrdse kohtlemise probleemidest

- Esmaspäev, 30. november 2015
- Kirjutas Võrumaa Teataja

Reedel, 27. novembril kohtus võrdõigusvolinik Liisa Pakosta Võru Järve Kooli direktori Reet Kangroga ning Toetuskeskus Meiela MTÜ juhatuse esimehe Tatiana Panichkinaga. Kohtumisel räägiti teenustest, mida vajavad intellektipuudega noore ja lapsed ning nende vanemad, et leida rakendust tööturul.

Võrdõigusvolinik Liisa Pakosta sõnul on erinevad inimõiguste järelevalvega tegelevad rahvusvahelised organisatsioonid leidnud, et Eestis on inimõigused valdavalt hästi tagatud. Ainus tõsisem probleem on võrdse kohtlemise tagamisega puuetega inimestele. Kohtumisel Võru Järve Koolis räägiti erivajadustega õpilaste haridusest, koolis pakutavatest teenustest ning tulevikuperspektiivist nende intellektipuudega noorte jaoks, kes kooli on lõpetanud.

„Meie jaoks ongi väga tõsine küsimus, et kuhu lähevad need noored edasi, kes on lõpetanud meie kooli või läbinud toimetuleku või hooldusõppekava. Kuna toetatud elamist pakkuvaid kohti on nii vähe ja järjekorrad väga pikad, jäävad koolitatud noored tihti koju ja kaotavad oskused, mille nad on koolis vaevaga omandanud. See tähendab, et kui järjekord lõpuks selle konkreetse noorenijõuab, on tema oskused jälle kasinamad ning ta ei suuda taas võimetekohaselt ühiskondlikus elus panustada – osaleda aktiivselt toetatud või kaitstud tööl. Aga kui intellektipuudega noor vajab ööpäevaringset tuge, ei olegi perel muud võimalust kui töölt on sunnitud ära tulema ka vähemalt üks tema vanematest,“ rääkis kooli direktor Reet Kangro.

Toetuskeskus Meiela MTÜ on alates 2008. aastast arendanud ideed rajada Lasva valda Nõnova külla kogukonnas elamise ja ööpäevaringse teenuse pakumise keskust intellektipuudega noortele. Avanemas on ka Euroopa Liidu toetusmeede ehituse finantseerimiseks. „Tänaseks on suur, aastaid kestnud, ettevalmistustöö tehtud ja palju Euroopa Liidu ja Eesti Vabariigi fondide raha kulunud. Ning nüüd siis selgub, et Nõnovale sellist keskust rajada ei saakski. Riik on pannud raha taotlemiseks kriteeriumi, et toetust saab ainult siis, kui keskus asuks asulas, kus on minimaalselt 300 elanikku,“ selgitas Meiela juhatuse esimees Tatiana Panichkina olukorda.

Nii Kangro kui Panichkina näevad, et pakutavaid teenuseid vaimupuudega lastele ja noortele ei ole piisavad abivajajatele. Nii ongi puudega laste vanematel sageli ainuke võimalus jääda koju oma last hooldama, ehkki nad sooviksid osaleda ka tööelus ning väheneva tööjõu tingimustes on nad ka tööturule väga oodatud. Samuti on puudulikud süsteemid, mis aitaksid hiljem puudega noori tööle, et ka nemad oma võimetekohaselt panustada saaks. On ju Eesti riik allkirjastanud WHO deklaratsiooni „Intellektipuudega laste ja noorte ning nende perede toetuseks“, kus riik on võtnud kohustused luua võrdsed tingimused intellektipuudega lastele, noortele ja nende pereliikmetel ning kohustuse enam arvestada MTÜ-de ja kodanikualgatusega (tavaliselt on algatajad just puudega laste noorte pereliikmed).

Võrdõigusvoliniku sõnul ei tohi ebavõrdselt kohelda inimest, kes hooldab puudega last või teist pereliiget. „Võrdõigusvoliniku pädevus on seadustega piiratud, kuid kui puue või puudega pereliikme hooldamine takistab inimestel tööle saamast või töötamist, siis see on piisav alus võrdõigusvoliniku büroo poole pöördumiseks,“ ütles Pakosta.